

Begrebet selvværd er vanskeligt, fordi det kan og må diskuteres ud fra såvel nominelle (af navn) og operationelle (i praksis), som definatoriske (teoretiske) termer. Når du skriver, at du har tænkt dig "at skrive om selvværd, og hvordan børn (alder: 4-6 år) kan styrke deres selvværd", samtidig med at du henviser til Dan Svarres *Glade børn med højt selvværd*, vælger du den nominelle tilgang: Man anvender et udsagn som erstatning (substitut) for en anden frase, fx *glade børn = børn med højt selvværd*. Det er ok, men **hverken nødvendigt eller tilstrækkeligt**.

Derimod er selvværd iflg. adleriansk psykologi (Alfred Adler, 1870 i Østrig - 1937 i Skotland)), en humanistisk psykologi om selvværd, selve grundlaget for personligheden, altså også grundlag for al adfærd (både normal og patologisk (sygelig)): Personligheden som sådan er udtryk for selvværd. Det betyder også, at der er noget, der hedder *mindreværdsfølelse*, der kan skabe mere eller mindre udtalt angst- og aggressionstilbøjelighed. Denne måde at se begrebet på er operationel, og kan iagttages i fx institutionen. Den er **nødvendig, men ikke tilstrækkelig**.

William James (1842-1910), den (geniale) amerikanske filosof, læge, psykolog m.m. er mere pragmatisk: *Succes ved overvindelsen af en udfordring = selvværd*, skrev han i 1890. Netop denne definition er blevet sat under lup i en artikel af Steffenhagen (1983), hvor han hævder, at vi må undersøge begrebets (selvværd) intention, formål og mål. Ved at opstille flere scenarier for opnåelse af (et højt) selvværd, påviser han, at begrebet ikke kan være entydigt: det er en kognitiv proces! Jeg har lavet det nedenstående skema på baggrund den refererede bog.

Individets mål:	Individets motivation:	Resultat:	Selvværdets karakter:	Kommentar:
At opnå et 12-tal	Kan lide stoffet, er flittig og interesseret	12	Højt	Selvværdet har bund i personligheden
At opnå et 12-tal	Ikke ret interesseret i stoffet, møder sjældent til forelæsninger, fester, er højt begavet	12	Højt	Selvværdet har nok bund i personligheden (høj IK), men garanterer ikke højt selvværd i fremtiden, da resultatet er opnået som flg. af kognitive evner, snarere end et personligt livsmål. Der er således stor risiko for, at den studerende på et tidspunkt ikke længere kan profitere af sin begavelse alene, hvorved hans/hendes selvværdsfølelse også vil lide nederlag
At opnå et 12-tal	Tilhørsforhold til den højere middelklasse, hvor mantraet er, at flid baner vejen til velstand	4	Lavt	Trods flid og arbejde til begavelsens overgrænse, har han/hun ikke opnået det af sig selv og sine omgivelser forventede resultat
At opnå det højest mulige	Ved, at hans/hendes forudsætninger ikke er til de helt høje karakterer. Derfor arbejder han/hun for at bestå	7	Højt	Ved at opnå denne relativt gode karakter, bliver hans/hendes arbejdsindsats belønnet bedre end forventet
10-12	Notorisk doven og snyder for at opnå sit mål. Målet helliger midlet	10	Godt	Da dagsordenen ikke har været at forholde sig til ærlighed og personlige værdier, men at opnå en bestemt karakter, er alt andet lige gyldigt

Som du kan se, er forsøget på at opnå en bestemt karakter ikke et spørgsmål om også at få højnet eller fastholdt sit selvværd, men en kombination af en mekanistisk/behavioristisk stimulus-respons-proces (James) og den kognitive vurdering af, om målet er nået (Adler). (Steffenhagen, R. A. (1990): *Self-Esteem Therapy* (New York, Praeger Publishers)).

Set i forhold til dit forslag om at arbejde med "hvordan børn (alder: 4-6 år) kan styrke deres selvværd gennem en æstetisk læreproces, eller gennem et pædagogisk planlægningsforløb" skal du altså tage stilling til, om du vil arbejde ud fra en nominel-operationel (Svarre/Adler) metode, hvilket kan være godt nok, hvis du bare er klar over, at det ikke opfylder de videnskabelige krav – og altså skal redegøre for dem (skemaet + tilhørende tekst). Jeg kan jo godt se, at du vil anvende Smålands pædagogik, så det synes jeg, du skal gøre, under hensyntagen til, at den som sådan ikke er videnskabeligt dækket ind.

Ok? Du er velkommen tilbage.

Hilsen,

Holger